

HAURRAK ETA AUTOESTIMUA

Haurren gehiegizko autoestimua eta «enperadore txikiak» hazteko arriskua

📁 JENDARTEA / GAUR8

O nena zara», «ederrena zara», «taldea ez litza-teke ezer izango zu gabe» edo «besteak zu bezalakoak izan beharko lirateke» esaldiak eskaintzen dizkiete guraso askok seme-alabei, autoestimua areagotzeko eta beren buruaz duten balorazioa indartzeko. Baina adituek ohartarazi dutenez, askotan arreta handiegia jartzen zaio autoestimua txikiari, haurren garapenean eragina izan baitezake, baina ez dira kontuan hartzen autoestimua handiegia izatearen ondorioak, eta, horren ondorioz, haur indibidualistak eta egozentrikoak hazi daitezke, enperadore txikiak, beren buruarentzat zein besteentzat kaltegarriak diren jokabideak dituztenak. Izan ere, Washingtoango Unibertsitateko ikerketa baten arabera, haurren autoestimua bost urte baino lehen hasten da ezartzen.

«Autoestimua baxuaren beldur gara, eta uste dugu ona dela oso handia izatea», adierazi du Sylvie Pérez UOCeko Psikologia eta Hezkuntza Zientzien Ikasketetako irakasleak. «Autoestimua handiegia duten haurren jokabide klasistak sor daitezke, autoritatearekiko mespretxua, gehiegizko lehia-kortasuna, besteei nik zenbat balio dudana eta, beraz, besteek zein gutxi balio duten erakusteko beharra», ohartarazi du haurren hezteko orduan haien autoestimua gehiegi puztearen arriskuez.

Gainera, hori larriagotu egiten da gurea bezalako gizarte lehiakor batean, non onena izatea helburu handienetako bat den. Autoestimua altua eraikitzea ez da txarra, baina

kontuz ibili behar da, irakasleak ohartarazi bezala. «Haurren oso onak eta garaiezinak direla sinetsita haziz gero, adinez nagusi direnean, ezin izango dute beren ekintzen arriskua neurtu, ez eta objektibotasunez jokatu ere. Beren burua nagusi ikusten dute eta onak eta baliozkoak direla uste dutenez, besteak gutxietako joera daukate, nartzisismo handiz».

Arazoaren zati bat gurasoek beren seme-alabak hezteko orduan duten segurtasunik eza da, Ferran Marsa UOCeko Psikologia eta Hezkuntza Zientzien Ikasketetako irakasleak dioenez. «80ko hamarkadan jaio-tako belaunaldia izan da, seme-alabak izan dituenean, haurtzaroarekin eta gurasoekin izan zuen harremanaren bidez gurasotasunari buruz hausnartu duen lehena, eta hori eremu klinikoan ikusten da. Orain, haurren dituztenean, bizi izan dituzten esperientziak proiektatzen dituzte, eta horrek batzuetan gaizki-ulertuak eragiten ditu».

Gurasoek bizi izan zuten testuingurutik hain desberdina den testuinguru horrek apur bat galtzea eta ezer zalantzan jartzen ez zuen belau-

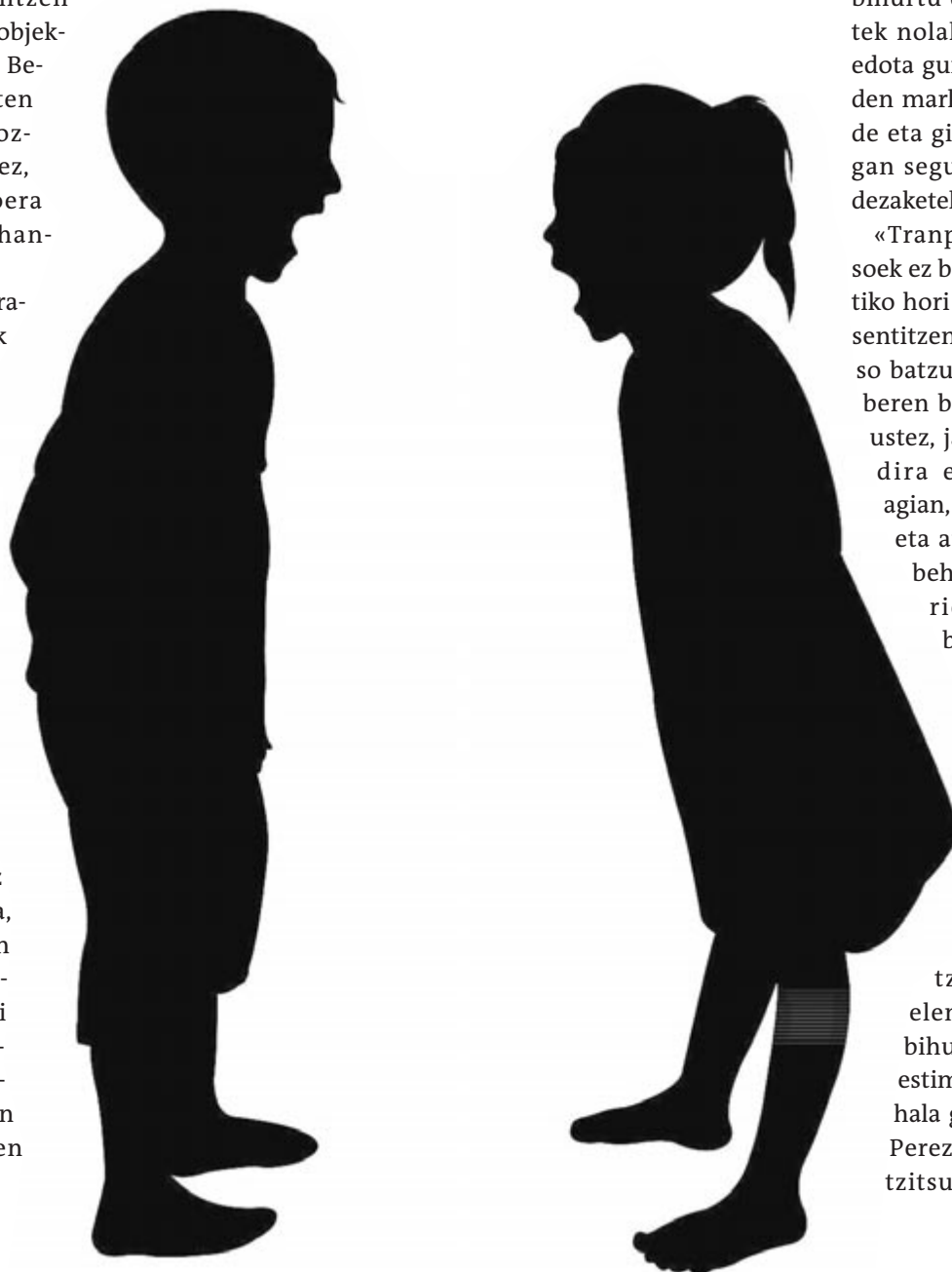
naldi batetik dena zalantzan jartzen duen belaunaldi batera igarotzea eragiten du. «Ustedut mutur batetik bestera igarogarela, hezkuntza-eredu frankista edo postfrankistetatik errealtatetik ihes egiten duten beste batzuetara, autoestimuari buruzko teoria pedagogikoetatik haratago inolako ebidentziarik gabe».

INTERNET ETA GURASO IZATEA

Beste faktore batzuek ere eragiten dute haurren autoestimua eraikitzearen orduan. Alde batetik, Marsak uste du aitatasuna eta amatasuna negozio bihurtu direla, guraso on bategen nolakoa izan behar duen edota guraso txar bat nolakoa den markatzen duten jarraibide eta gidekin, eta gurasoengan segurtasunik eza eragin dezaketela.

«Tranpa bihurtu da; gurasoek ez badute negozio mediatiko hori kontsumitzen, gaizki sentitzen dira edo beste guraso batzuekin alderatzen dute beren burua». Izan ere, bere ustez, jardunbide txarrak ez dira existitzen, «baina, agian, gurasoek autokritika eta autohausnarketa egin beharko dute, gauza horietako asko metodo bat saltzen saiatzen diren iragarkiak direla jabetzeko eta pediatrik esaten dietenari kasu handiagoa egiteko», dio Marsak.

Interneten, gizarte-sareen eta mezularitza-zerbitzuen presentzia ere elementu garrantzitsua bihurtu da gazteen autoestimua garatzeko orduan, hala gutxiegi nola gehiegi. Perezen arabera, «garrantzitsua da haurren arteko

harremanetan bitarteko hel-
duak egotea. Internetekin, bi-
tartekaritza hori desagertu
egiten da, ez dago haurrak ja-
sotzen duen feedbacka uler-
tzen laguntzen duen heldurik.
Arazoa ez dira pantailak, hel-
duaren absentsia baizik. Ho-
rrek eragin zuzena du autoes-
timuan, ez baitakigu nola
eragiten duen heldu bat ez
egoteak erregulatzeke».

Internetek irudikatzen
duen mundu idealizatuak ez
du laguntzen; autoestimu ba-
xua eragin dezake lortzen ez
bada, eta gehiegizko autoesti-
mua, haurrak bere burua ber-
tan islatuta ikusten badu.
«Psikologian, bi motatako
niak daude: ni ideala eta ni
erreal. Izan nahi dudana da
ideala, eta egunero naizena,
erreal. Sare sozialek oso
maila altua jarri dute ni idea-
lean, eta ez gara jabetzen ho-
rrek sortzen duen frustra-
zioaz. Hori da teknologia
berrien perbertsioa: garaia
baino lehen handitzen ari di-
ra haurrak».

OREKA DA GAKOA

Orduan, zein da autoestimu
baxua ez ezik, gehiegikeria
ere saihesteko gakoa? «Oreka
da gakoa», dio Perezek. «Au-
toestimu handia badut, ez
dut besteen beharrik; oso
txikia badut, ezin dut ezer
egin besteak gabe. Autoesti-
mu handia izatea da egokie-
na, baina besteei entzuteko
gai izatea, haien pentsamen-
duekin eta sentimenduekin
enpatizatzea, haien iritziak
txertatzea».

Izan ere, irakasleak dioenez,
ia beti azpimarratzen da au-
toestimu baxua, baina ez dira
kontuan hartzen gehiegizko
autoestimua arazoak; gu-
raso bat beti saiatuko da bere
semeak edo alabak ahalik eta

**«Autoestimu handiegia duten haurrengan
jokabide klasistak sor daitezke, gehiegizko
lehiakortasuna, nik zenbat balio dudana eta
besteek zein gutxi erakusteko beharra»**

**«Beti saiatu behar da orekatzen. Etorkizuna
egokitzeko eta malgutzeko gai diren pertsona
horiena baino ez da. Zurrunez edo
autoritarioek sufritzen dute gehien»**

altuena izan dezan, maitasun,
amatasun eta aitatasun ona-
ren seinale gisa. «Beti saiatu
behar da orekatzen. Etorkizu-
na egokitzeko eta malgutzeko
gai diren horiena baino ez da.
Zurrunez edo autoritarioak

Autoestimu baxua bezain
kaltegarria izan daiteke
altua. Orekan dago gakoa.
GETTY IMAGES

diren pertsonak sufritzen du-
te gehien».

Marsa bat dator: bere ustez,
erdiko puntu hori da ideala
haurren autoestimua garatze-
ko orduan, nahiz eta beti erra-
za ez izan. «Aita txarraren edo
ama txarraren kontzeptua se-
me-alabak traumatizatzea
saihesten duten praktikekin
lotzen da. Erdibide bat aurkitu
behar da haurrak bere ekin-
tzen ardura har dezan, oso
gauza gizatiarra delako eta au-
toestimua garapenaren
parte ere badelako».

Halaber, gurasoen, eskola-
ren eta osasun-zentroen arte-
ko komunikazioa indartu
behar dela adierazi du, hau-

rren nortasunaren garape-
nean eta egokitzapenean esku
hartzen duten eragile nagu-
siak baitira.

Haurren autoestimua
gaian oraindik ez dago ikerke-
ta askorik, batez ere Estatu es-
painolean, eta, beraz, zaila da
behar bezala garatzeko jarrai-
bide zehatzak ezartzea. Euro-
pa mailan, «Health Behaviour
in School-aged Children»
(HBSC) ikerketa aurki daiteke,
eskolatutako gazteen jokabi-
deei buruzko proiektua, Osa-
sunaren Mundu Erakundeak
(OME) babestua. Baina, adi-
tuen esanetan, «metodologi-
koki eremu konplexua da eba-
luatzeko orduan».

